

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ФІНАНСОВЕ ПРАВО

Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D8 Право
Освітньо-професійна програма	«Право»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Назва кафедри	Кафедра права та публічного управління
Мова викладання	Українська
Керівник курсу	Стріяшко Галина Миколаївна, доцент кафедри права та публічного управління, кандидат юридичних наук, доцент
Профайл керівника курсу	http://nasoa.edu.ua/spivrobitnyky/
Контактна інформація керівника курсу (e-mail)	Moodle: https://dist.nasoa.edu.ua/course/view.php?id=1107
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Опанування дисципліни потребує базових знань з історії держави і права, фундаментальних категорій теорії права, розуміння понятійно-категоріального апарату юриспруденції, а також вміння працювати з нормативними текстами.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг:	Форма навчання	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:			
				Лекцій	Практичних занять	Самостійна підготовка	Вид підсумкового контролю
	денна	4	120	26	30	64	іспит
	заочна	4	120	4	8	108	іспит

Опис дисциплін	Навчальна дисципліна: Навчальна дисципліна «Фінансове право» є фундаментальною складовою професійної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Право» та присвячена вивченню правових засад організації, функціонування і контролю фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування. Особлива увага приділяється бюджетному праву, бюджетному процесу, податковому праву, а також правовому статусу суб'єктів фінансових правовідносин держави, органів публічної влади, контролюючих органів, платників податків. Мета вивчення навчальної дисципліни: Метою вивчення навчальної дисципліни «Фінансове право» є формування у здобувачів вищої освіти системного розуміння правових засад організації та функціонування фінансової системи держави, особливостей правового регулювання фінансової діяльності публічної влади, а також набуття теоретичних знань і практичних навичок щодо застосування норм фінансового, бюджетного та податкового законодавства України.
-----------------------	---

	Завдання вивчення навчальної дисципліни: Основними завданнями дисципліни є: - Розкриття теоретичних засад фінансів та фінансової системи, їх функцій, принципів організації та ролі у забезпеченні виконання державою своїх завдань і функцій. - Вивчення предмета, методу та системи фінансового права, визначення його місця в системі національного права України. - Аналіз фінансово-правових норм і фінансових правовідносин, їх структури, особливостей виникнення, зміни та припинення. - Ознайомлення з правовими засадами фінансового контролю, його видами, формами та повноваженнями органів, що здійснюють фінансовий контроль. - Розвиток критичного мислення та аналітичних здібностей, необхідних для оцінки ефективності фінансово-правового регулювання, зокрема в умовах реформування публічних фінансів та воєнного стану. Формат проведення дисципліни: лекції, практичні (семінарські) заняття, самостійна робота. Здобувачі вищої освіти мають змогу отримати індивідуальні консультації.
Професійні компетентності	Здобувач вищої освіти повинен знати: - Здатність аналізувати та застосовувати норми фінансового права при вирішенні практичних завдань у сфері бюджетних, податкових та інших фінансових правовідносин. - Здатність визначати предмет, метод та систему фінансового права, розмежовувати його з іншими галузями права. - Здатність кваліфікувати фінансові правовідносини, визначати їх суб'єктний склад, об'єкти та юридичні факти. - Здатність здійснювати правовий аналіз бюджетних правовідносин, включаючи стадії бюджетного процесу, повноваження учасників бюджетних відносин та відповідальність за порушення бюджетного законодавства. - Здатність застосовувати норми податкового права, визначати правовий статус платників податків і контролюючих органів, аналізувати податкові обов'язки та механізми їх реалізації. - Здатність оцінювати правомірність рішень і дій суб'єктів владних повноважень у сфері публічних фінансів, готувати правові висновки та процесуальні документи. - Здатність аналізувати механізми фінансового контролю, визначати його види, форми та правові наслідки виявлених порушень. - Здатність виявляти прогалини та колізії у фінансовому законодавстві, формулювати пропозиції щодо його вдосконалення. - Здатність працювати з нормативно-правовими актами у сфері публічних фінансів, здійснювати їх системний, структурний та порівняльно-правовий аналіз. - Здатність застосовувати знання фінансового права в умовах особливих правових режимів (зокрема воєнного стану), оцінювати вплив таких режимів на бюджетні та податкові правовідносини.
Програмні результати навчання	Здобувач вищої освіти повинен вміти: - Аналізувати фінансово-правові норми та правильно застосовувати їх при вирішенні практичних ситуацій у сфері публічних фінансів. - Визначати предмет та метод фінансового права, розмежовувати його з адміністративним, цивільним та господарським правом - Кваліфікувати фінансові правовідносини, встановлювати їх суб'єктний склад, об'єкт, зміст та юридичні факти. - Тлумачити норми бюджетного законодавства, аналізувати стадії бюджетного процесу та повноваження його учасників. - Застосовувати положення податкового законодавства, визначати елементи податку, права та обов'язки платників податків і контролюючих органів.

	- Готувати правові висновки та процесуальні документи з питань бюджетних і податкових правовідносин. - Оцінювати правомірність рішень органів публічної влади у сфері формування, розподілу та використання публічних фінансових ресурсів. - Аналізувати результати фінансового контролю та визначати правові наслідки виявлених порушень. - Виявляти колізії та прогалини у фінансовому законодавстві, формулювати обґрунтовані пропозиції щодо його вдосконалення. - Застосовувати знання фінансового права у професійній діяльності юриста, у тому числі в умовах реформування публічних фінансів та особливих правових режимів.
Професійні компетентності	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має можливість набутися наступні компетентності: ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності. ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ФК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві. ФК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему. ФК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи. ФК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право. ФК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини. ФК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин. ФК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти. ФК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції. ФК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

Програмні результати навчання	Відповідно до освітньо-професійної програми «Право», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН): РН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. РН5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю. РН6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему. РН7. Скласти та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами. РН12. Донести до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло. РН18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи. РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів. РН20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
Програма навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Тема 1.1. Фінанси та фінансова система. Правові основи фінансової діяльності держави. Тема 2. Предмет і система фінансового права Тема 3. Фінансово-правові норми і фінансові правовідносини. Тема 4. Правові засади здійснення фінансового контролю. Змістовий модуль 2. Тема 5. Бюджет як центральна ланка фінансової системи України. Тема 6 Бюджетне право та бюджетні правовідносини. Бюджетний процес. Тема 7 Міжбюджетні трансфери: особливості та ризики Змістовий модуль 3. Тема 8 Податкове право та податкові правовідносини. Тема 9 Правові засади організації податкової системи України. Тема 10. Митне право
Методи навчання	Для досягнення мети та завдань навчальної дисципліни, впродовж лекційних та семінарських занять застосовуються наступні методи навчання: словесні (розповідь, пояснення, лекція, консультація, дискусія, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація, презентація, відео). Під час практичних (семінарських) занять застосовуються ігрові методи, тестування, методи «мозкового штурму», дослідницькі методи, аналіз ситуацій у професійній діяльності, елементи роботи в командах та групових дискусіях.
Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни	Комп'ютери з програмним забезпеченням для виконання різних видів освітньої діяльності: Microsoft Office, Веб-браузери. Мультимедійний проектор, комп'ютер або ноутбук, використання платформи Microsoft Teams та Moodle для дистанційного навчання
	Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти НАСОН є передумовою для ефективного опанування результатами навчання і отримання позитивної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Складові політики академічної доброчесності регламентуються: Положення про академічну доброчесність НАСОН, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОН, 26 червня 2026 р., протокол № 15. Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОН та Положення про академічну доброчесність НАСОН у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.4.17.2 Положення про академічну доброчесність НАСОН.

Політики навчальної дисципліни

Політика щодо відвідування занять. Здобувачі вищої освіти денної форми навчання зобов'язані відвідувати заняття. Поважними причинами для відсутності на заняттях є хвороба, академічна мобільність або інші випадки відсутності, які підтверджені документально. Якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та відповідно до графіку консультацій викладача.

Політика щодо перескладання. Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися термінів виконання усіх завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни. Ліквідація академічної заборгованості та перескладання заліку проводиться після закінчення екзаменаційної сесії за окремим розкладом, складеним навчально-методичним відділом не пізніше наступного тижня після сесії.

Політика щодо оскарження результатів оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням рівня його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національній академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОНА, 24 квітня 2020 р., протокол № 8 (зі змінами та доповненнями, протокол №10 від 08 травня 2025 р.).

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

За результатами семестру здобувач вищої освіти отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю. Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання здобувачем вищої освіти 35 балів у сукупності за всіма темами дисципліни. Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю здобувач отримав сумарну кількість балів за два змістовні модулі, що не перевищує 34 бали, то здобувач вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
<i>Денна форма навчання</i>		
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на практичних заняттях	Максимум – 3 бали
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ	Модульний контроль № 1	Максимум – 10 балів
	Модульний контроль № 2	Максимум – 10 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	екзамен	Максимум – 30 балів
<i>Заочна форма навчання</i>		
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на лекціях	-
	Робота на практичних заняттях	Максимум – 5 балів
	Модульний контроль № 1	Максимум – 30 балів
	Модульний контроль № 2	Максимум – 30 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Екзамен	Максимум – 30 балів

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
Залік		Оцінка	Пояснення
	90-100	A	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, достатньо реалізовує теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, виконав практичні завдання відмінно або з незначною кількістю помилок. За час навчання при проведенні практичних занять проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються
	82-89	B	Здобувач вищої освіти демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною

<i>Зараховано</i>	74-81	C	Здобувач вищої освіти в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Помилки у відповідях та розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.
	64-73	D	Здобувач вищої освіти засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений програмою дисципліни. При вирішенні практичних завдань допускає значну кількість недоліків і суттєвих помилок
	60-63	E	Здобувач вищої освіти має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач вищої освіти з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни, відсутнє розуміння порядку виконання завдання та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.
<i>Незараховано</i>	35-59	FX	Здобувач вищої освіти може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму дисципліни здобувач вищої освіти виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача вищої освіти відсутні. Здобувач вищої освіти має можливість повторного складання
	1-34	F	Здобувач вищої освіти повністю не виконав вимоги програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Обов'язковий повторний курс

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бамбізов Є.Є. Інформаційна функція державної фіскальної служби України: напрями реалізації. Юридичний вісник. 2021. № 1. С. 156–160.
2. Біленко О., Савченко, С. Трансформація механізму податкової політики в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство. 2022. с.62-65 Вип. 46. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-19>
3. Дзуліт З. П., Завербний А. С., Романюк А. О. Диджиталізація – дієвий інструмент антикризового розвитку бізнесу в умовах війни. Ефективна економіка. 2022. с.110-111 № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8557>
4. Формування фіскального простору України в умовах глобалізаційних дисбалансів: монографія/ за ред. д.е.н., професора А. І. Крисоватого. Тернопіль : ТНЕУ, 2023. с.588
5. Фінансове право України: навчальний посібник / М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, І. М. Проць, Р. М. Скриньковський, Ю. Р. Лозинський. - Львів: СПОЛОМ, 2022. - 394 с.
6. Фінансове право України (загальна частина) : навч. посіб. [Електронний документ] / Л. М. Касьяненко, Т. О. Мацелик, Н. Б. Новицька [та ін.] ; Ун-т держ. фіск. служби України. – Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. – 234 с. – (Серія «Податкова та митна справа в Україні» ; т. 173).

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри права та публічного управління. Протокол від 28серпня 2026 р. № 1